

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(12) **OPIS PATENTOWY** (19) **PL** (11) **224903**

(13) **B1**

(21) Numer zgłoszenia: **405779**

(51) Int.Cl.

G01M 7/00 (2006.01)

G01N 3/32 (2006.01)

B06B 1/10 (2006.01)

(22) Data zgłoszenia: **28.10.2013**

(54)

Wzbudnik drgań mechanicznych

(43) Zgłoszenie ogłoszono:

04.08.2014 BUP 16/14

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:

28.02.2017 WUP 02/17

(73) Uprawniony z patentu:

POLITECHNIKA WROCŁAWSKA, Wrocław, PL

(72) Twórca(y) wynalazku:

JAN BIEŃ, Wrocław, PL

ANDRZEJ ROSZKOWSKI, Wrocław, PL

WACŁAW SKOCZYŃSKI, Wrocław, PL

JANUSZ SZYMKOWSKI, Wrocław, PL

JAROSŁAW ZWOLSKI, Wrocław, PL

(74) Pełnomocnik:

rzec. pat. Katarzyna Paprzycka

PL 224903 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest wzbudnik drgań mechanicznych przeznaczony do stosowania przy badaniu cech dynamicznych obiektów inżynierskich, zwłaszcza kładek dla pieszych.

W badaniach dynamicznych mostów stosowane są dwie metody wymuszeń: wymuszenia środowiskowe, wywoływane w niekontrolowany sposób siłami natury, na przykład wiatrem i wymuszenia kontrolowane przez człowieka, wywoływane różnymi urządzeniami typu wibratory bezwładnościowe, wibratory elektrohydrauliczne lub urządzenia z opadającą na konstrukcję masą. Do wyznaczania charakterystyk dynamicznych kładek stosuje się również wymuszenia stochastyczne powstałe w wyniku występowania swobodnego ruchu pieszego.

Specyfiką obiektów inżynierskich w postaci kładek dla pieszych jest ich stosunkowo duża podatność dynamiczna przejawiająca się między innymi bardzo niskimi częstotliwościami drgań własnych, z których najniższe leżą często w zakresie od około 0,5 Hz do 5 Hz. Do wymuszenia tak niskich częstotliwości drgań rezonansowych kładek zasadniczo nie nadają się wzbudniki bezwładnościowe stosowane w badaniach dynamicznych innych konstrukcji mostowych, gdyż siła wymuszająca jest w ich przypadku zależna od częstotliwości i przy niskich częstotliwościach jest ona zbyt mała.

Znany jest ze stosowania mechaniczno-elektromagnetyczny wzbudnik drgań mechanicznych utworzony z konstrukcji nośnej, w której zamocowany jest bijak oraz poruszający go napęd elektromagnetyczny.

Wzbudnik drgań mechanicznych wyposażony w osadzony w konstrukcji nośnej bijak oraz poruszający go napęd według wynalazku charakteryzuje się tym, iż napęd bijaka stanowi silnik elektryczny połączony z motoreduktorem stożkowym, na którego wale wyjściowym zamocowana jest krzywka unosząca osadzony swobodnie, przesuwany w pionie w zamocowanych do konstrukcji nośnej przewodnicach, bijak. Bijak ma postać zakończonej stopą stalowej płyty mającej w środkowym obszarze przelotowy otwór, przy którym zamocowana jest ułożyskowana obrotowo rolka współpracująca z umiejscowioną w tym otworze krzywką unoszącą bijak. Stopa bijaka ma postać pojemnika z elastycznego tworzywa wypełnionego sypkim materiałem. Materiał sypki stanowi piasek. Do bijaka zamocowane są obciążniki w postaci stalowych płyt. W spodniej części konstrukcji nośnej umiejscowione są nakrętki, w których osadzone są zakończone stopami śruby regulacyjne wysokości opadania bijaka.

Zaletą rozwiązania według wynalazku, w którym bijak swobodnie, cyklicznie opada na badaną konstrukcję jest możliwość wzbudzania drgań kładek ze stałą, powtarzalną przy każdym impulsie, siłą wymuszającą, nawet przy najniższych częstotliwościach. Siła wymuszająca jest w przypadku tego rozwiązania niezależna od częstotliwości, a jej wartość może być regulowana.

Przedmiot wynalazku w przykładzie wykonania został uwidoczniiony na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia wzbudnik w widoku z przodu, a fig. 2 wzbudnik w widoku z boku bez przewodnicy.

Wzbudnik drgań mechanicznych w przykładzie wykonania według wynalazku zbudowany jest z konstrukcji nośnej 1, do której zamocowany jest stanowiący napęd, silnik elektryczny 2. Silnik elektryczny 2 połączony jest z motoreduktorem stożkowym 3, na którego wale wyjściowym zamocowana jest krzywka 4 unosząca swobodnie przesuwany w pionie bijak 5. Do bijaka 5 przy jego górnych i dolnych krawędziach zamocowane są rolki 9 osadzone na zamocowanych do konstrukcji nośnej 1 przewodnicach 7. Bijak 5 ma postać zakończonej stopą 8 stalowej płyty mającej wykonany w środkowym obszarze przelotowy otwór, w którym umiejscowiona jest krzywka 4 współpracująca z zamocowaną do bijaka 5 przy górnej części otworu ułożyskowaną obrotowo rolką 6. Do bijaka 5 po obu jego stronach mogą być zamocowane dodatkowe obciążniki 10 w postaci stalowych płyt. Stopa 8 bijaka 5 ma postać pojemnika z elastycznego tworzywa wypełnionego sypkim materiałem, korzystnie piaskiem. W spodniej części konstrukcji nośnej 1 zamocowane są nakrętki 12, w których umiejscowione są zakończone stopami śruby regulacyjne 11 wysokości opadania bijaka 5 stanowiące jednocześnie nóżki wzbudnika. Podczas badania cech dynamicznych obiektu inżynierskiego silnik elektryczny 2 wzbudnika zasilany jest przez falownik. Zasilanie silnika elektrycznego 2 poprzez falownik umożliwia zmianę częstotliwości napięcia zasilającego silnik elektryczny 2 w zakresie 0–200 Hz przy rozdzielczości rzędu 0,01 Hz co pozwala na płynną regulację prędkości obrotowej silnika elektrycznego 2 i tym samym umożliwia bezstopniową regulację częstotliwości siły wymuszającej. W przedmiotowym rozwiązaniu silnik elektryczny 2 za pośrednictwem motoreduktora stożkowego 3 napędza krzywkę 4, która cyklicznie podnosi bijak 5 wykorzystując do tego ułożyskowaną obrotowo rolkę 6 zmniejszającą współczynnik tarcia krzywki 4 o powierzchnię bijaka 5. Po osiągnięciu szczytowego położenia bijak 5 swobodnie opada uderzając stopą 8 o powierzchnię badanego obiektu mostowego. Zastosowanie jako stopy 8 bijaka 5

pojemnika z materiałem sypkim ma na celu wytłumienie drgań bijaka 5 i zapobiega jego odbijaniu się od podłoża po każdorazowym cyklu wymuszenia udarowego. W przypadku, gdy ciężar bijaka 5 jest niewystarczający do uzyskania wymaganej wartości siły wymuszającej, istnieje możliwość zmiany jego masy przez dodanie z obu jego stron obciążników 10 w postaci stalowych płyt, które zwiększają siłę uderzenia. Siłę uderzenia bijaka 5 można regulować w zakresie skoku krzywki 4, to jest poprzez zmianę wysokości spadku bijaka 5, a także poprzez zmianę wysokości stanowiących nóżki wzbudnika śrub regulacyjnych 11. Wzbudnik według wynalazku ustawia się swobodnie na badanym obiekcie. Wzbudnik nie wymaga specjalnego mocowania do podłoża.

Zastrzeżenia patentowe

1. Wzbudnik drgań mechanicznych wyposażony w osadzony w konstrukcji nośnej bijak oraz poruszający bijak napęd, **znamienny tym**, że napęd stanowi silnik elektryczny (2) połączony z motoredukctorem stożkowym (3), na którego wale wyjściowym zamocowana jest krzywka (4) unosząca osadzony swobodnie, przesuwany w pionie w zamocowanych do konstrukcji nośnej (1) prowadnicach (7), bijak (5).

2. Wzbudnik według zastrz. 1, **znamienny tym**, że bijak (5) ma postać zakończonej stopą (8) stalowej płyty mającej w środkowym obszarze przelotowy otwór, przy którym zamocowana jest ułożyskowana obrotowo rolka (6) współpracująca z umiejscowioną w tym otworze krzywką (4).

3. Wzbudnik według zastrz. 2, **znamienny tym**, że stopa (8) bijaka (5) ma postać pojemnika z elastycznego tworzywa wypełnionego sypkim materiałem.

4. Wzbudnik według zastrz. 3, **znamienny tym**, że materiał sypki stanowi piasek.

5. Wzbudnik według zastrz. 1 albo 2, albo 3, **znamienny tym**, że do bijaka (5) zamocowane są dodatkowe obciążniki (10) w postaci stalowych płyt.

6. Wzbudnik według zastrz. 1 albo 2, albo 3, **znamienny tym**, że wyposażony jest w osadzone w spodniej części konstrukcji nośnej (1) nakrętki (12), w których osadzone są wyposażone w stopy śruby regulacyjne (11) wysokości opadania bijaka (5).

Rysunki

